

Ehdotus A 1967/PRE
Tekijä Vapaa Pohjola
Käsittelijä Puheenjohtajisto

Jäsenehdotus Färssaarten ja EU:n välisen vapaakauppasopimuksen edistämisestä

Vapaa Pohjola ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa pohjoismaisille EU-maille,

että edistetään Färssaarten ja EU:n välisen vapaakauppasopimuksen laatimista.

Taustaa

Färssaarilla on osana Tanskan valtakuntaa erityinen suhde EU:hun, sillä saariryhmä päätti, ettei se liity jäseneksi Tanskan liittyessä silloiseen EY:hyn vuonna 1973. Färssaarilla on sittemmin ollut erityisalueen asema, mikä on mahdollistanut kaupan EU:n kanssa erityisehdoin.

Nykyinen Färssaarten ja EU:n välinen sopimus on kuitenkin vuodelta 1997, ja se on sekä rajallinen että epätasapainoinen, sillä tavaraliikenteessä EU:sta ja Tanskasta sovelletaan itse asiassa vapaakauppaa ja Färssaaret voi viedä huomattavia määriä kalaa EU:hun ilman tullimaksuja. Sen sijaan Färssaaret joutuu maksamaan suosituimmuusperiaatteen mukaisesti MFN-tullia jalostetuista kalatuotteista ja muista tuotteista, mikä tarkoittaa sitä, että moniin färssaarelaisiin tuotteisiin lisätään tulli, kun niitä tuodaan Tanskaan ja muualle EU:hun.

Toisin sanoen Tanska ja muut Pohjoismaat joutuvat käsittelemään Färssaaria kolmantena maana, mikä on kohtuutonta, sillä Färssaaret on osa Tanskan valtakuntaa ja Pohjolaa.

Färssaaret on usean vuoden ajan toivonut todellista vapaakauppasopimusta vuoden 1997 kauppasopimuksen tilalle, ja Vapaan Pohjolan näkemyksen mukaan tämän tulee olla yhteispohjoismainen asia.

Vuoden 2005 jälkeen Färssaarten vienti EU:hun (pois lukien vienti Tanskaan) on laskenut 66,2 prosentista (2005) 53,7 prosenttiin (2022).

Färssaarilla on ollut vaikeuksia saada jalostettuja tuotteitaan Euroopan markkinoille, ja tästä syystä Färssaaret on tehnyt kauppaa muun muassa Venäjän kanssa. Färssaarilla on ollut kalastussopimus Venäjän (Neuvostoliiton) kanssa vuodesta 1977. Färssaarten Hagstovan-tilastokeskuksen mukaan Färssaarten kokonaisvientä Venäjälle on laskenut 25 prosentista (2021) 8 prosenttiin (2022).

Färsaaret on omasta tahdostaan ja lojaalisti noudattanut eurooppalaisia Venäjän vastaisia pakotteita Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen jälkeen, vaikka maalla ei – kolmannen maan ominaisuudessa – olekaan ollut tähän velvollisuutta. Viime vuosina EU on neuvotellut useista uusista vapaakauppasopimuksista ja solminut uusia, färsaarelaisia mahdollisesti haastavia sopimuksia. Esimerkiksi vuonna 2016 EU solmi Kanadan kanssa CETA-sopimuksen, joka antaa Kanadalle mahdollisuuden viedä kaikenlaisia kalatuotteita tullitta EU:hun. Kanada ja Färsaaret kilpailevat keskenään kalatuotteiden valmistuksessa ja viennissä – ja EU on päättänyt priorisoida pohjoisamerikkalaista maata sen sijaan, että se priorisoisi osaa Tanskan valtakunnasta. Färsaaret ei kokonsa eikä vientimääriensä puolesta ole millään muotoa mikään todellinen uhka Euroopan esikäsitellyn kalan markkinoilla. Kalan lisäksi Färsaaret vie rajallisesti nahkoja, villaa ja lihaa. Myöskään näiden tuotteiden viennistä ei aiheudu riskiä sisämarkkinoille.

EU:n ja Färsaarten välillä solmittava todellinen vapaakauppasopimus tasoittaisi näiden kahden alueen välisen kaupan tasapainoa. Nykyistä kauppasopimusta leimaa suuri epätasapaino, ja sopimus on varsin yksipuolisesti EU:n edun mukainen.

Kööpenhaminassa 4. syyskuuta 2023

Juho Eerola (ps.)
Minna Reijonen (ps.)
Joakim Vigelius (ps.)
Pia Sillanpää (ps.)
Angelika Bengtsson (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)
Victoria Tiblom (SD)
Staffan Eklöf (SD)
Mikkel Bjørn (DF)